

Departamenduaren aldeko adierazpena sinatu dute ANDk eta Hautetsien Elkarteak

Eskaera berrindartu eta gizartearen sustengua lortu nahi dute bi taldeek

Euskal Departamenduaren eskaera berrindartu eta gizarteko ahal bezainbat elkarteren sustengua batzeko asmoz, Euskal Departamenduaren Aldeko Adierazpena aurkeztu zuten atzo Euskal Departamenduaren aldeko Hautetsien Elkarteak eta Iparraldeko arduradun sozioekonomikoak biltzen dituen AND Departamendu Berrirako Elkarteak.

Hur Gorostiaga / Baiona

«UDA honetan, Hautetsien Elkartearekin bildurik, eta Euskal Departamenduaren alde geroz eta ekimen eta talde gehiago zirela ikusirik, bakoitza bere aldetik aritu gabe elkarlanean aritu beharra sentitu genuen. Gisa horretan, adierazpen bat idatzi eta adostu genuen, ondotik ahalik eta Euskal Departamenduaren aldeko indar gehien batzeko xedearekin», adierazi zuen Jacques Saint Martin, AND Departamendu Berrirako Elkartearen buruak, Renaud Delizagarai Euskal Departamenduaren aldeko Hautetsien Elkarteak idazkari nagusiak lagundurik.

Horren emaitza Euskal Departamenduaren Adierazpena izan da, atzo prentsaurrekoan aurkeztu zutena. Bertan Ipar Euskal Herriak ezagutzaren faltaz bizi dituen arazoak aipatu dituzte lehenik. «Euskaldun, gaskoin edo Parisetik erretretara etorritako adinekoek arazo berak dituzte, garapenerako tresnarik ez duen Ipar Euskal Herrian. Horrez gain, desagertzeko lanjeran den euskara dugu ere», azaldu zuen Saint Martinek. Bigarre-

Bi elkarteetako ordezkariak atzo aurkeztu zuten sinatu berri duten adierazpena.

JACOBA MANTEROLA

nik, Botere Publikoek arazo horiei emandako erantzun okerra aipatu zuen, «sasi-neurriak». Hirugarrenik, arazo horiei zuzenki erantzuteko bidea Euskal Departamendua dela argudiatu zuen, horrekin batera euskararen ezagupena eta beharrezko ahalak galdegiteko.

AND Iparraldeko sozio-profesionalen elkarte bat da, bostehun bat enpresari eta alor sozial, kultural edo politikoko pertsonalitate biltzen dituen. Hautetsien Elkarteak, berriz, Ipar Euskal Herriko familia politiko orotako ehun bat hautetsi biltzen ditu, besteak beste Nicole Pery, Frantxua Maitia, Jakes Abeberri edo Andre Darraidou.

«Ekimen zabalaren hastapena izatea nahi dugu. Gaur egun in-

dar handiak daude departamenduaren alde, baina bakoitza bere aldetik ari da. Xedea adierazpen bakarrean indar ezberdinak biltzea litzateke. Ekimenak arrakasta badu, jardunaldi berezi batzuk antolatuko ditugu, eskakizunaren zenbait atal sakondu eta Euskal Departamenduaren eskaera desblokeatzeko», gehitu zuen.

Gisa horretan, adierazpena, Ipar Euskal Herriko alderdi, sindikatu eta elkarte orori zabaldu diote, beren adostasuna ukanen dutelakoan. Adierazpenak Euskal Departamenduaren alde agertu diren sektoreen sustengua jaso lezake, Euskal Departamenduaren eskakizunak etapa berri garrantzitsua abiatzeko.

Euskal Departamenduaren mugapenari buruz, geografikoki

Ipar Euskal Herria definitu zuten ere, Landesetako herriren batek gehituko balu ondotik ikusi beharko litzatekeela argudiatuz. Heldu den urte hastapenean Asanblea Nazionalak eztabaidatzekoa duen pays dispositiboari buruz, berriz, «momentuko funtsik ez» duela adieraztearekin batera, «emaitzen zain egon gabe Euskal Departamenduaren aldeko lana» indartuko dutela adierazi zuen Delissagaraik.

Azkenik, Nicole Pery Estatu idazkariari gutun bat idatzi diotela adierazi zuten. Bertan, 1981 urtean Deferre Barne ministroak euskal hautetsiekin egin bezala, egungo Barne Ministerioan edo lehen ministroarekin Euskal Departamenduari buruzko bilkura bat galdegindutela diote.

Euskal Departamenduaren aldeko adierazpena

Hona hemen Departamendu Berrirako Elkarteak eta Euskal Departamenduaren aldeko Hautetsien Elkarteak elkarrekin aurkeztu adierazpena:

Ipar Euskal Herriaren kokapen geografikoak eta nortasun indartsuak, duela bi mende finkatu departamendu egituraren baitan, gaur egun gainditua dagoen kontestuan, betidanik zailtasun bereziko konponbidea eskatzen duten arazo espezifikoak sortu dituzte.

Lurralde horietako biztanleak, jatorria edo sentikortasuna edozein izanik ere (euskalduna, gaskoina edo beste), guztiak beren etorkizuna baldintzatzen duten eronkei loturik daude, eta erronka horiek bideratuko litzuzketen ahal instituzional ez daitezke axolagabetu.

Gisa berean, populakuntzaren zati garrantzitsua, legitimoki kezkatutako dago euskal hizkuntza (euskara) mehatxatzen duen etorkizunaren aitzinean. Botere Publikoek ez dute analisi hau ezeztatzen eta saiatu dira, arrakastarik gabe, aterabideen atzematen:

- Tokian berean adar administratiboak eza-
rriz: baina erabakitze gaitasunik gabe, herri-
tar eta erabiltzaileen beharretarik oso urrun;

- Garapen Kontseilua eta Hautetsien Kontse-
lua sortuz: baina operazio hori geldituz dago,
organismo horiek ez baitute bere anbizioen bete-
tzeko ahalmenik;

- Euskara edo mugaz gaineko lankidetzaren
aldeko neurriak harturik: baina, horretan ere,
marko juridiko hain estugarrian ez da pausat-
tako arazoen tamainako erantzunik eman.

Sasi-neurrien multzoa, gehienetan sortutako
egoeren presioaz hartuak, ez diote Ipar Euskal
Herriak behar duen garapen politika orokorrari
erantzuten, nahiz eta europar erakuntzak inotz baino
beharrezkoagoa egiten duen.

Iparralde osotasunean hartuko lukeen de-
partamenduak soilik bete lezake funtzio hori.

Lurralde honetako interes oro ordezkaturik,
zera erraztuko luke:

- Garapen ekonomiko askoz dinamikoagoa,
eta beraz lanpostu sortzailea;

- Laguntza hobea euskal kultura eta gaskoi-
narenak, eta euskararen egiazko esta-
tusaren lorpena;

- Elkartasun handiagoa, Ipar Euskal Herri
barnekalde eta kostaldearen artean arrunt
ezinbestekoa dena;

- Mugaz gaineko lankidetzaren mamitsuagoa eta
eraginkoragoa;

- Zerbitzu publikoen egokitzapen bat, bereziki
Estatuarenak, erabiltzaile guztiendako benetan
baliagarria litzatekena.

Bideragarritasuna Udaleri Biltzarrek, Haute-
tsien Elkarteak eta Departamendu Berrirako El-
karteak frogatua dute: tokiko hautetsi, ingurune
ekonomiko eta iritzi publikoari egindako kont-
sulta guztiek ideia horren aldeko gehiengoa
agertarazi dute.

Euskal Departamendua, beraz, aldarrika-
pen legitimo gisa ageri da, arrunt demokratikoa
eta egungo edo etorkizuneko lurralde antolake-
tarekin guztiz bateragarria.

Sentsibiltate oso ezberdineko pertsonalitate,
mogimendu eta elkarteek sustengatutako alda-
rrikapen konsensatua da, Ipar Euskal Herria-
rendako Departamendua bide errealista eta
eraginkortzat duena, bere garapena segurtatze-
ko bere nortasunean oinarrituz, Frantziako eta
Europako beste eskualde askok egiten duten
bezala. X

**Oroit eta Sala-k
aztertuko du
Frantziako
Estatuaren esku-
hartzea gerla
zikinean**

■ Lekuko ospetsuak
gonbidatu ditu
asteburuan eginen
den forumean

Lutxi Fourcade / Baiona

OROIT ETA SALA taldeak antolaturik, gerla zikinean frantses estatuaren esku-hartzearen argitzeko foruma iragan da bi egunez Baionan. Antolatzaileek aurkeztu zuten programa duela bi aste, baina azken orduko aldaketa zenbait izan dira. Larunbat arratsaldean, Gilles Perrault mintzatzekoa zen, baina ezingo du etorri. Haren ordeez, Jean Pierre Liedo zinemagileak egiten du Algeriako gerlari buruzko mintzaldia. Arratseko 19:00etan, Iñigo Iruin-en ordeez, Iñako Goiaga abokatua etorriko da. Goiagak parte hartu zuen Segundo Mareyren bahiketaren auzian, Madril. GALEko biktimen abokatua da. Pepe Rei eta François Della Sudda izanen dira larunbateko beste gonbidatuak. Arratseko 20:30etan, mahai-inguruak bilduko ditu Pepe Rei, Della Sudda, Goiaga, Joyce Blau, Stephen King eta Maurice Rajsfus. Gaia izanen da gerla zikina, inpunitatea eta trantsizio politikoa. Eztabaidaren moderatzailea izanen da Koldo Gorostiaga.

Foruma jarraituko da igandearekin, eta Maurice Rajsfus idazleak eskainiko du lehen mintzaldia. Ondotik, Dominika Daguerre, Didier Rouget, Joyce Blau, Stephen King eta Ellande Duny-Petre aldizkatuko dira Frantziako historia odoltsua ikertzeko. X

**Kontseilu
Nagusiaren
aurrekontuaren
eztabaida hasiko
da gaur Pauen**

Lutxi Fourcade / Baiona

PIRINEO ATLANTIKOKO 1999ko aurrekontu orokorrari buruzko eztabaidak hasiko dira gaur Pauen. Ariketa luzea izaten ohi da, eta eztabaidak jarraituko dira datorren astelehenean. Michel Bonnet, egituraren finantzez axolatzen den kontseilariak azpimarratu duenez, «Kontseilu Nagusiak sekula baino inbertsio handiagoak egiten ditu aurtan». Aurrekontu orokorra izanen da 2.284 milioi liberakoa, eta 542 milioi baliatuko dira eraikuntzak obratzeko (besteak beste Kontseilu Nagusiaren egoitzak egiteko: 34,20 milioi). Gaineratu zuen mailguak mugatuko direla 180 milioi liberetara. X